

دانش دریا

تولید

پیگیر رفع مشکلات اهالی خارگ در زمینه تردد دریایی هستیم

بخشدار ویژه خارگ گفت: پیگیر رفع مشکلات اهالی خارگ در زمینه تردد دریایی هستیم.به گزارش اقتصاد سرآمد، محمدرضا دشتی زاده به مهر اظهار داشت: خدمات رسانی برای اهالی شریف جزیره خارگ سر لوجه خدمت گذاران آنها در دولت سیزدهم است. وی افزود: یکی از مشکلات جزیره خارگ بحث تردهای دریایی است که در این زمینه ساماندهی خدمات از سوی وزارت نفت و وزارت کشور آغاز شده است.بخشدار ویژه خارگ تصریح کرد: در طی روزهای گذشته و برابر شکایات دریافتی از سوی اهالی صبور این جزیره مبنی بر افزایش غیرقانونی و خارج از ضوابط نرخ بلیط برخی شناورهای مسافری تردد در مسیرهای منتهی به این جزیره اقدامات لازم برای بررسی و رسیدگی به این موضوع صورت گرفت.دشتی زاده در ادامه خاطر نشان کرد: با هماهنگی صورت گرفته با مدیرکل تعزیرات حکومتی استان بوشهر پرونده‌ای جهت رسیدگی و طی مراحل حقوقی در خصوص این موضوع تشکیل شده است، تا احقاق حقوق شهروندان صورت پذیرد. نماینده عالی دولت در بخش ویژه خارگ یادآور شد: آرامش و اطمینان خاطر مردم در این دوره جز اولویت‌ها در این بخش ویژه بوده و این روند تداوم خواهد داشت.

افزایش ۵۴ درصدی تخلیه و بارگیری در بندر تجاری قشم

مدیر اداره بندار و دریانوردی قشم از افزایش ۵۴ درصدی تخلیه و بارگیری کالا در بندر تجاری این جزیره از ابتدای امسال تا نیمه خردادماه در همسنجی با مدت مشابه سال قبل خبر داد. به گزارش اقتصاد سرآمد، علی اشتری در نشست تشریح عملکرد بندار قشم در بازه زمانی مذکور، اظهار داشت: مجموع کالاهای تخلیه و بارگیری شده ازم از نفتی و غیرنفتی در این مدت در بندر قشم رقمی برابر با یک میلیون و ۶۵۳ هزار و ۱۱۴ هزار تن است.وی با اشاره به افزایش ۱۰۳ درصدی تخلیه و بارگیری کانتینری در مدت ذکر شده در بندار قشم، افزود: در این مدت یک هزار و ۳۵ کانتینر در بندار تجاری قشم تخلیه و بارگیری شده است.مدیر بندار و دریانوردی قشم با اشاره به دیگر شاخص‌های مثبت بندری در بندار تجاری این جزیره از ابتدای امسال تا نیمه خردادماه، خاطر نشان کرد: در این مدت صادر نفتی ۱۰۰ درصد، ترانزیت نفتی ۱۰۰ درصد، غیر نفتی ۶۶ درصد و صادرات غیرنفتی نیز دو برابر و میزان ترانشیپ (حمل دو سره) ۱۰ برابر در مقایسه با مدت مشابه سال قبل رشد داشته است.اشتری از افزایش ۵۴ درصدی تخلیه و بارگیری کالا در بندار تجاری این جزیره از ابتدای امسال تا نیمه خردادماه در همسنجی با مدت مشابه سال قبل خبر داد.وی جابه‌جایی مسافر از طریق بندار قشم را نیز مورد اشاره قرار داد و گفت: در مدت مذکور چهار میلیون و ۱۵۸ هزار و ۳۸۵ نفر مسافر و گردشگری دریایی از طریق بندار این جزیره جابجا شدند که در همسنجی با مدت مشابه سال قبل ۹ درصد افزایش داشته است.

نخستین محموله ترانزیت خودرو در بندر گناوه تخلیه شد

رئیس اداره بندر و دریانوردی گناوه گفت: نخستین محموله ترانزیت خودرو در سال جاری در این بندر تخلیه شد.به گزارش اقتصاد سرآمد، کیامرث جوکار در جمع خبرنگاران اظهار کرد: این محموله شامل ۲۴ دستگاه خودرو کپا و جری توسط بخش خصوصی وارد کشور شده است.وی افزود: بر اساس تعاملات صورت گرفته و واردات این خودروها در بندر گناوه همچنان تداوم خواهد داشت.وی بیان کرد: این خودروها از کوبت به مقصد بندر گناوه بارگیری و تخلیه شدند که تا مقصد نهایی به صورت زمینی به عراق حمل می‌شوند.رئیس اداره بندر و دریانوردی گناوه گفت: این بندر در راستای حمایت همه‌جانبه‌از ترانزیت خارجی تمهیدات ویژه‌ای تدارک دیده است که تجار و بازرگانان می‌توانند از این ظرفیت برای فعالیت‌های اقتصادی خود بهره ببرند.وی تصریح کرد: با هدف رونق و توسعه امور بندری گناوه، طرح توسعه جامع این بندر با ۱۶ هزار میلیارد ریال اعتبار در سال گذشته عملیاتی شده است.جوکار افزود: اجرای این پروژه علاوه بر تسهیل در ورود و خروج شناورها به توسعه ظرفیت تخلیه و بارگیری بندر گناوه کمک شایانی خواهد کرد.گناوه از بندار فعال تجاری استان بوشهر است.

در چهارمین نشست تخصصی اقتصاد دریا به مطرح شد:

الزامات و قوانین دریایی باید به صورت جامع منتشر گردد

ادامه سلسله نشست های تخصصی با پیگیری روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد

بخش بزرگی از گردشگران دریایی که اکنون در گزارشات و اخبار به آن اشاره می‌شود، در واقع مسافرانی هستند که در کنار سایر فعالیت و مشغله خود، از محیط دریایی و آبی استفاده می‌کنند و پادید گردشگری دریایی به محیط‌های آبی وارد نمی‌شوند. مردم ما به تنوع سفر نیاز دارند و این مهم از طریق محیط دریایی می‌تواند ایجاد شود و از خروج ارز از کشور جلوگیری کند. در مراجعه به سازمان و ارگان‌های مختلف با فهرستی از چالش‌های پیش‌روی گردشگری دریایی مواجه می‌شوید که نیاز است همه به دنبال راهکار میان مدت و بلندمدت باشیم. یکی از چالش‌های اصلی حوزه گردشگری، ضعف در تمرکز مدیریت و تمرکز مدیران گردشگری است؛مدیران تصمیم‌گیر تا صنعت گردشگری دریایی را یاد بگیرند، دوره مدیریت آنها به اتمام می‌رسد. هر چند کارشناسان ثابتند که نقش حداقلی را در تصمیم‌گیری ایفا می‌کنند. گردشگری دریایی در ایران یک صنعت نوپا و یا به تعبیری متولد نشده است که دامنه گسترده‌ای را دارد. برای مثال، این نوع گردشگری در محیط‌های آبی مختلفی از دریا، تالاب، مرداب، رودخانه، خور، خلیج و ... موضوعیت دارد که هرکدام مسائل فنی و زیست محیطی متفاوتی نسبت به دیگری دارد و به همین دلیل با گستره وسیع و دامنه داری مواجهیم که کار را کمی پیچیده می‌کند. یک مدیر گردشگری دریایی تا بتواند تفاوت این محیط‌ها و الزامات هرکدام را درک کند، دوره مدیریت آن به پایان می‌رسد. پس نیازمندیم تا ضمن ایجاد دفتر گردشگری دریایی در وزارت خانه مرتبط در کشور، تمرکز و ثبات مدیریتی را در این حوزه داشته باشیم.

یک کتاب جامع آموزشی با تعریف کاملی از گردشگری دریایی در کشور وجود ندارد

به عنوان مثال اگر بخواهید هتلداری را با صنعت گردشگری دریایی مقایسه کنید، زمانی ما در این کشور هتلداری بلد نبودیم و به صورت سنتی و مسافرخانه ای برخورد می‌شده است که با سعی و خطا و الگوبرداری توانستیم به راه و روش درستی رسیده و در صنعت هتلداری حرفی برای گفتن داشته باشیم؛ هتلی میزبان در بایلسر، در سطح جهانی تحسین برانگیز است و در موضوع هتلداری، رشته دانشگاهی، آموزشگاهها، مدرس و تألیفات متعدد داریم. اما در بحث گردشگری دریایی یک کتاب جامع آموزشی و حتی یک تعریف کاملی از صنعت گردشگری دریایی در کشور وجود ندارد و یک استاندارد ی که در سطح جهانی برای گردشگری و گردشگری دریایی تدوین و منتشر شده است، در ایران متناسب با محیط و فرهنگ ایرانی مناسب سازی و بومی سازی شده وجود ندارد. چالش دیگر حوزه گردشگری، مسأله محیط زیست است که به طور مشخص مسائل زیست محیطی با مباحث گردشگری دریایی درگیر و متأثر از یکدیگرند. در امر گردشگری دریایی نمی‌توان محیط زیست را نادیده گرفت و باید با آن کنار آمد. محیط زیست الزامات، محدودیت‌ها و سخت‌گیری‌های ضروری خود را دارد.

یکی از مشکلات سرمایه‌گذاری در گردشگری دریایی که با آن مواجه است، که بعد از مطالعات و بررسی‌ها و آماده‌سازی بسته سرمایه‌گذاری، برای شروع به اقدام با مانع محیط زیست برای اجرا مواجه می‌شود. سازمان محیط زیست به جای آن که سازمانی منفعل در امر گردشگری دریایی باشد و بعد از طی مراحل مطالعات و آماده‌سازی طرح و منابع برای اجرا، ایرادات زیست محیطی وارد کند، بهتر است از روز اول شروع مطالعات، الزامات و محدودیت‌های محیط‌های مختلف آبی و ساحلی به سرمایه‌گذار آموزش داده و با اطلاع‌رسانی گردد. در واقع هیچ بانک جامع متمرکزی از الزامات و مقررات سازمان محیط زیست، آب منطقه‌ای، منابع طبیعی و ... وجود ندارد.

حسن رضا صفری

۴۴ عضو ناظر می‌باشند. ایران نیز یکی از اعضای تدوین‌کننده استانداردهای گردشگری می‌باشد.

مردم ما حتی از گردشگری دریایی می‌ترسند

دکتر سپاهی: در ابتدا نکته جالب توجهی را که در مقدمه نشست به آن اشاره شده و می‌تواند نگرش خوبی را در حوزه گردشگری دریایی علیرغم عضویت ایران در کمیته تدوین استانداردهای گردشگری و خدمات وابسته، بدهد؛ همان جمله « گردشگری دریایی هنوز متولد نشده» است.

به صورت مقدماتی آنچه عیان و آشکار است به خاطر مسائل اقتصادی که مبتلا به کشورمان شده است، گردشگری از سید خانوار ایرانی یا حذف شده و یا کوتاه‌تر شده و مردم کمتر در این خصوص هزینه می‌کنند. علاوه بر آن، باید تصریح شود که گردشگری دریایی به ذات یک صنعت لوکس و گرانی است؛ اما در ایران یک بستری وجود دارد که این نوع گردشگری می‌تواند مناسب‌تر و ارزان‌تر و حتی با کیفیت متفاوتی عرضه گردد تا هم‌وطنان به جاری مراجعه به سایر کشورها و خروج ارز، در همین کشور به تفریحات و گردش دریایی و ساحلی بپردازند. برای مثال، از بندر چاسک تا گواتر، پدیده دریایی و ساحلی وجود ندارد که ارزش گردشگری نداشته باشد و نمونه و معادل خارجی آن نباشد و این ساحل حدود هزار کیلومتری مکران کاملاً دست‌نخورده باقی مانده است که نشان می‌دهد در بحث گردشگری دریایی عقب افتاده‌ایم.

مردم ما حتی از گردشگری دریایی می‌ترسند؛ چون فکری می‌کنند که گردشگری دریایی الزامات‌شنا کردن و در آب رفتن است. شناسا کردن یکی از صدها شقوق گردشگری دریایی محسوب می‌شود. مادر دریا، تالاب، مرداب، خور و سدهای بزرگ هم می‌توانیم تفریح کنیم. در کشور ما به دلیل وجود منابع آبی بزرگ، می‌توان تمهیدات و تدابییری را به کار گرفت که از کشورهای همسایه گردشگر وارد کشور شود.

دکتر سپاهی

گروه دانش دریا– کشور ایران به دلیل برخورداری از منابع آبی متعدد در داخل و مرز خود، توان و پتانسیل بالایی را برای موضوع گردشگری دریایی و ایجاد فرصت سرمایه‌گذاری و جذب گردشگر داخلی و خارجی دارد. وجود ۵۸۰۰ کیلومتر ساحل و بیش از ۶۰۰۰ کیلومتر مرز دریایی و دسترسی به آب‌های گرم و آزاد از طریق دریای عمان، وجود پتانسیل اکوتوریسم و ژئوتوریسم در مناطق ساحلی به ویژه سواحل جنوب فرصت کم نظیری را برای کشور فراهم آورده است که در صورت بهره‌برداری مناسب از طریق برنامه ریزی میان مدت و درازمدت، می‌تواند درآمدهای بسیار بیشتری را نسبت به منابع هیدروکربنی برای کشور رقم بزند.

در ادامه سلسله نشست‌های تخصصی اقتصاد دریاپایه که به ابتکار روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد برگزار می‌شود، چهارمین نشست تخصصی با موضوع استانداردهای جهانی در حوزه گردشگری و به ویژه گردشگری دریایی و آسیب شناسی گردشگری دریایی در ایران و تدابیر و راهکارهای آن با حضور حسن رضا صفری، مدیرعامل مؤسسه رده بندی ایرانیان و دکتر سپاهی، عضو هیأت علمی دانشگاه ولایت در محل مؤسسه رده بندی ایرانیان و میزبانی گرم آنها پی گرفته شد که در ذیل مشروح آن را با هم مرور می‌کنیم:

۱۰ درصد مشاغل دنیا در ارتباط با گردشگری است

حسن رضا صفری:

به نام خداوند کار آفرین / که کار آفرین را هزار آفرین

یکی از مسائل عمده حوزه گردشگری در ایران در مبحث استانداردها و مجوزها، این است که هیچ گونه قوانین و مقرراتی وجود ندارد و همه متولیان، گردشگری را ذیل قوانین بازدارنده خود تعریف کرده و با توجه به عدم نسبت آن حوزه‌ها با امر گردشگری، بنا به تعریف خود ساخته، خود را متولی این امر تلقی می‌کنند. بنا بر همین رویه مقرر گردید که براساس استانداردها و الزامات موجود در دنیا، بررسی انجام داده تا وویکدر به این حوزه در دنیا و ایران مشخص گردد.

براساس بررسی انجام شده، گردشگری به نوبه خود یکی از قانونمندترین صنایع دنیاست. برآرد شده است که ۱۰ درصد مشاغل در جهان مرتبط با گردشگری است و از طرفی به سبب آن که کشورهای دنیا گردشگری پایدار و یا توسعه پایدار با اعتنا به گردشگری پایدار را در برنامه خود دارند، قاعدتاً برای نظام مند کردن و استاندارد کردن فعالیت‌های این حوزه نیز تلاش‌های گسترده‌ای انجام شده است.

براین مبنای، در سازمان جهانی استانداردسازی –ISO- کمیته فنی مخصوصی برای گردشگری با نام کمیته گردشگری و خدمات وابسته با شماره TC ۲۲۸ وجود دارد. در این کمیته، به استانداردها و الزامات خدمات گردشگری در دنیا به ویژه بخش دریایی آن توجه ویژه‌ای شده و استاندارد اغلب موارد تعیین شده است.

در کمیته‌های فنی سازمان استانداردسازی جهانی، گروه‌های کاری مختلفی ایجاد می‌شود. تا به حال، ۹ گروه کاری در سازمان جهانی دریانوردی برای پرداختن به استانداردهای جهانی گردشگری و خدمات وابسته ایجاد و مشغول به فعالیت می‌باشند.

اولین کارگروه آن، خدمات غواصی برای گردشگری است. کارگروه ۷ آن، گردشگری ماجراجویانه است که سابقه آن به جزیره سیشل بر می‌گردد که در آنجا امکانات متعددی برای ماجراجویی‌های مختلفی در حوزه گردشگری دریایی و ساحلی وجود دارد. و با موضوع اجاره کامل کشتی برای ارائه خدمات گردشگری به گونه‌ای که حتی هدایت و راهبری کشتی هم در اختیار اجاره کنندگان مطابق با قوانین این موضوع باشد.

همچنین سایرکارگروه‌ها به صورت غیرمستقیم الزامات و مقررات مرتبط با قوانین گردشگری دریایی را مشخص و تعریف می‌کنند. برای نمونه، در کارگروه گردشگری پایدار، مقررات معینه صرف‌نظر از محیط گردشگری، قابل بهره‌برداری برای گردشگری دریایی نیز می‌باشد. مباحث کارگروه گردشگری رستوران‌ها، گردشگری سلامت، گردشگری قایق‌های ساحلی نیز قابل استفاده در گردشگری دریایی است. این موارد نشان می‌دهد که استانداردهای گردشگری و به ویژه گردشگری دریایی و ساحلی در دنیا تعریف شده است.

ضمن بررسی مشخص شده است که استانداردهای گردشگری چهار دسته مختلف دارند: دسته اول به استانداردهای مدیریت کیفیت گردشگری می‌پردازد؛ برای نمونه اگر شرکتي بخواهد در هتلداری و یا اجاره کشتی فعالیت کند، ملزم به الزاماتی است که در آن به مدیریت کیفیت تأکید شده است. دسته دوم؛ استانداردهای فنی گردشگری است. یعنی مثلاً اگر غواصی بخواهد خدمات گردشگری بدهد باید دستگاه‌ها و تجهیزات کاری آن از کیفیت و الزامات فنی مشخصی برخوردار باشد.

دسته سوم؛ استانداردهای ایمنی، حفاظت از محیط زیست و سلامت و بهداشت کار کارکنان (HSE) عرصه گردشگری است. برای نمونه، اگر کشتی و یا قایقی بخواهد قابلیت دریانوردی داشته باشد، علاوه بر الزامات فنی، باید واجد ویژگی‌های امن برای خدمه و گردشگران باشد و محیط زیست ودریا را آلوده نکند. دسته چهارم؛ استانداردهای مشاغل و مهارتی است که به دانش و مهارت‌های استاندارد نیروی کار فعال در عرصه گردشگری و گردشگری دریایی و ساحلی می‌پردازد.

در سازمان جهانی استانداردسازی (ISO) تاکنون ۴۶ استاندارد برای حوزه گردشگری تدوین و منتشر شده است و ۱۷ استاندارد جدید نیز در حال تدوین می‌باشد و ۶۲ نفر از سراسر دنیا عضو کمیته فنی گردشگری و خدمات وابسته و